

УДК 378.147

**Л.В.Філіппова, викл.***Кіровоградський національний технічний університет*

## Комунікативно орієнтоване викладання граматики

Стаття розглядає деякі аспекти комунікативно орієнтованого викладання граматики.  
**методи викладання, навчання граматики, комунікативне навантаження, ситуативність**

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій у технічному вузі. Це не тільки нові технічні засоби, але й нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Серед численних проблем методики дуже важливою є організація навчання граматичного матеріалу.

Розглянемо зміст поняття «граматика» шляхом розмежування її рівнів. Наприклад, граматика А – «абстрактна» граматика, тобто система правил мови, що діє незалежно від ступеня її пізнання людиною і лінгвістичного опису; граматика Б – «формальна» чи «наукова», тобто науковий лінгвістичний опис системи правил мови; граматика В – «педагогічна» або «навчальна», тобто перероблені правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання мови; граматика Г – «інтуїтивна», тобто система правил, що притаманні мовцю і слухачу, формується в їх свідомості при засвоєнні мови і лежить в основі володіння мовою.

У процесі оволодіння англійською мовою індивід проходить через певні етапи розвитку, кожному з яких відповідає своя «проміжна граматика», тобто набір правил, що забезпечують породження і розпізнавання мовлення. Оволодіння мовою, в цілому, можна уявити як послідовну зміну «проміжних граматик», зміст яких у кожний конкретний момент відповідає мовному розвитку індивіда. Перехід від однієї «проміжної граматики» до іншої обумовлюється низкою факторів, таких як мотивація, кількість і характер мовного матеріалу, ступінь активності індивіда у процесі оволодіння мовою, частотність конкретної граматичної структури у навчальному процесі.

Вихідним для оволодіння тією чи іншою граматичною формою вважається розуміння її функції в мовленні, її комунікативного навантаження, що має забезпечувати комунікативну спрямованість навчання граматичної будови мови. Комунікативно орієнтоване викладання мов має на меті не тільки дати студентам практичні знання граматики та лексики англійської мови, але також розвинути у них розуміння того, як відповідна мова використовується для спілкування. Введення нових граматичних явищ буде ефективним тоді, коли увагу студентів звертати не тільки на форму, але також на значення і використання введеного матеріалу. Презентуючи форму граматичної структури, викладач повинен звертати увагу на такі питання:

- Чи формування даної структури відбувається згідно з правилами або чи є це винятком з правила?
- Чи написання цієї структури є складним?
- Як вона вимовляється?
- Чи впливає ця структура на порядок слів або на слова, які за нею йдуть?

Суттєво також, щоб студенти розуміли функцію нового граматичного явища. Спочатку їм необхідно зрозуміти, що кожна окрема форма має принаймні одне значення і одну функцію. Пізніше з'явиться розуміння того, що мова базується на багатозначності форм. Коли, наприклад, студенти вперше зустрінуться з часовою формою The Present Simple Tense, то вони дізнаються, що вона вживається для опису дій, що відбуваються в момент говоріння: I am working at my report now. Але згодом вони довідаються, що ця форма також може вживатися для передачі майбутнього часу: The train is leaving at six tomorrow. Викладач повинен передбачити, що може виявитись складнішим для студентів – форма чи функція нової граматичної структури. Наприклад, форма The Present Perfect Tense нескладна, але її функції – зв'язок з минулим і теперішнім – можуть виявитись складними для розуміння і адекватного використання.

Навчання граматичного матеріалу базується на принципах ситуативності, функціональності та структурності. Отже, граматичний матеріал подається в ситуативному ілюстративному контексті, щоб студенти могли бачити, як функціонує у мовленні певна граматична структура. Потім викладач вичленовує необхідний граматичний матеріал і демонструє його за допомогою різних типів навчальної інформації. Граматичний матеріал може пред'являтися студентам різними шляхами. Важливо при цьому, щоб вони самі за допомогою логічних умовиводів та ментальних операцій виводили правила. В результаті у студентів формуються мовленнєві граматичні навички, які складають мовну граматичну компетенцію, що є невід'ємним складником комунікативної компетенції.

При комунікативному підході граматику вважають скоріше діяльністю, ніж предметом. Вона неперервно пов'язана з використанням мови.

## Список літератури

1. Нестеренко В.А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов.// Іноземні мови. 2000, №4.
2. Іноземна мова у вищих навчальних закладах. – 2003, №3.
3. Вовк О.І. Організація і презентація граматичного матеріалу в інтенсивному навчанні студентів спілкування англійською мовою.// Іноземні мови. 2006, №1

Одержано 18.11.13

**Ю.Ю. Гудима, студ. гр. ОА-13-М**

*Кіровоградський національний технічний університет*

## Організаційні підходи формування та проблеми розробки методичної бази управлінської звітності

У статті висвітлено питання організаційного забезпечення формування управлінської звітності. Визначено основні фактори впливу на організацію формування управлінської звітності. Розглянуті підходи до формування системи методів підготовки і подання управлінських звітів.

**управлінська звітність, методи, система управлінської звітності, методи підготовки та подання управлінських звітів, методика, організація формування управлінської звітності**

© Ю.Ю. Гудима, 2013